

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

VI. De nuptiarum solemnibus earumdemque dissolutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

1) C.24. X. de sponsal. C.29. q.1. c.2. & 4. X. de conjug. secul. Con. il. Trid. Sess.24. c.6.

eorum,
qui sunt
sui juris.

IX. QUI sunt in potestate alterius, ut filii familias & minores, ii matrimonium contrahere non possunt sine consensu eorum, in quorum potestate sunt. In hoc negotio arduo potissimum ex præscripto legis divinæ parentes sunt honorandi. Hinc jure nostro prohibentur talia matrimonia, & pastores, qui ea benedicunt, habentur pro raptus sociis, exheredandis, qui ita convenere, liberis¹. Quia per declarat. 1639. liberi, ex matrimoniis usque ad finem vitæ secretis, vel ex feminis, quibus patres in articulo mortis demum juncti sunt, nati succedere nequeunt, quum hujusmodi conjunctiones turpitudinem *concupinatus* magis sapiant, quam *connubii* honestatem.

1) Stat. Bles. art.40. Melodun. art.25. edit. 1556.

C A P. V I.

DE NUPTIARUM SOLEMNIBUS EARUMDEMQUE DISSO- LUTIONE.

I.

3. Solem-
nis

UT certum fiat, non esse impedimentum matrimonio libere contracto, & ut semper probari possit; plures legibus ecclesiasticis & civilibus cærimonix sunt sancitæ.

declara-
tus inter
sponsalia,

II. PRINCIPIO nupturi post pacta dotalia in diæcesibus, in quibus id usus fert,

ad matrimonium præparantur per *sponsalia*, quæ sunt *promissio* solemnis & jurata in Ecclesia facta de matrimonio, quodcumque alteri id placuerit, ineundo. Parochus, antequam eam recipit, interrogat desponsandos, num sint ex parochia? an re verbisque sint liberi? num votum continentiae emiserint? annon consanguinei sint, norintque, quod impedire possit matrimonium? Quibus præmissis subjungit institutionem de natura hujus sacramenti, & quam sancte ad id adgrediendum¹. Talis promissio diu ante matrimonii celebrationem, immo inter impuberes, fieri potest, modo infantiam egressi consentire possunt². Effectus sponsaliorum, si promissio reciproca vel scriptis peracta sit, is est, ut pars deficiens coram iudice ecclesiastico conveniri, & ad pœnam *canonicam* condemnari possit³. Iudex autem ecclesiasticus competens est etiam in diocœsibus, ubi sponsalia non sunt in usu. Post coram iudice sæculari ad *resarciendum* *damnum* & ad *interesse* agitur. Solvuntur autem sponsalia mutuo consensu, matrimonio cum tertia persona contracto, professione religiosa, morbo immedicabili vel contagioso alterutrius partis, & stupro a sponfa post sponsalia admisso⁴.

1) *Ritual. Paris.* 2) C. 1. X. de sponsal. impub. in 6.

3) c. 2. & 6. X. de sponsal.

4) C. 15. & 22. X. de sponsal. C. 2. X. de conveyf. conjug. C. ult. X. de conjug. leprof. C. 25. X. de jurejur.

III. MATRIMONIUM celebrandum prævia
procla-
matione
publice, quod ut publicum fiat, tria requi-
runtur; *proclamatio* seu *bannus*, *præsentia*

parochi, testes. Proclamationes olim in Francia usitatae natales debent concilio Lateranensi, quod voluit, ut presbyteri publice in Ecclesia indicent contrahenda matrimonia terminumque praefigant, intra quem impedimenta allegari possent¹. Clarius² sancitum, ut tribus diebus dominicis vel festis continuis intra sacra solemnia missae parochialis utriusque partis tres proclamationes fiant. Episcopus tamen, praesertim si nupturi majorenes sunt, unam alteramque proclamationem remittere potest, si maligna metuitur contradictio³.

1) C. 3. X. de clandest. sponsal.

2) Concil. Trident. sess. 24. Ref. c. 12.

3) Statut. Blesens. art. 40.

praesentibus testibus perficiendus.

IV. CELEBRANDUM praesente pastore alterius partis, vel presbytero a pastore vel Episcopo delegato, itemque tribus quatuorve testibus praesentibus¹. Pastoris & testium praesentia tam est necessaria, ut sine ea actus nullus reputetur. Clandestina enim matrimonia, saepe prohibita, denique irrita fuisse declarata. Quae si essent valida, deficientibus testibus, contingere posset, ut pars partem desereret, & utraque in continuo adulterio viveret.

1) Concil. Trid. ibid. stat. Bles. ibid.

effectus matrimonii.

V. EFFECTUS matrimonii sunt, ut alter conjugum in corpus alterius nanciscatur potestatem¹, cumque in jure convenire possit, & maritus quidem petitionem adhaesionis instituere, h. e. ut femina ipsi cohabitaret; femina, ut conjugali affectu ipsam prosequatur.

In

In Francia si hæ actiones instituuntur in foro contentioso, iudex *secularis* cognoscit, neque Ecclesiæ cognoscere permissum, nisi in foro pœnitentiali. Afficit porro matrimonium statum liberorum, qui si sunt legitimi, præter emolumenta civilia, quæ hic seponimus, ordinum, beneficiorum & dignitatum ecclesiasticarum fiunt participes.

1) 1 Cor. V. 1. 4.

VI. CHRISTIANORUM conjugium Matri-
monium
solvitur
morte; morte tantum solvitur. Jesus Christus legem divortii, judæis ob duritiam cordium indulgentiam, abrogavit, connubiaque reduxit ad institutionem primævam¹. Infideles, qui conjugati conversi sunt, conjuncti porro esse possunt, nam baptismus remittit peccata, sed matrimonia non rumpit². Sed si alteruter conjugum nolit cohabitare ei, qui conversus est, vel alterum exponit periculo peccati mortalis; conversus declinare potest & conjugium cum alia³. Christianorum connubia nonnumquam dissolvi videntur, licet revera non solvantur, si v. gr. matrimonium apparens a iudice nullum declaratur; si personæ vero matrimonio vinctæ, separantur thoro.

1) *Matth. XIX. 2. seq.* 2) *2 Cor. VII. 12. 13. seq.*
C. 8. X. *de divort.* 3) *C. 7. 8. eod.*

VII. NULLITATEM matrimonii ac- nullum
declara-
tur; cusare non permissum est omnibus. Si impotentia aut consensus defectus accusatur, personæ contrahentes solum; si præcedens matrimonium, pars læsa solum audiuntur. Si

N

incestuosum vel alio modo illegitimum, actori probanda est ignorantia, nisi pro complice haberi velit. Impedimenta, quæ matrimonium nullum reddunt, quæve propterea vocantur *dirimentia*, supra attulimus. Votum simplex pariter impedit h. e. causam declinandi matrimonii suppeditat, vel contrahenti pœnitentiam conciliat; sed non inducit nullitatem.

1) C. 6, X. *qui matr. accus.*

separatio
conju-
gum.

VIII. SEPARATIO conjugum vere talium vel *mutuo consensu*, veluti ex voto continentia vel *judicis autoritate* fit¹. Votum autem solemne sit oportet, ut vel ambo religiosam professionem edant, vel maritus sacros ordines recipiat. Si matrimonium nondum consummatum est, alter invito altero, cui aliud deinceps conjugium eligere liberum, religiosam vitam amplecti potest². In quo plus valet religiosa professio, quam ordinatio, quæ non rumpit matrimonium, licet nondum consummatum. Separatio *involuntaria* injungitur a judice, si adulterium commissum, quem casum notavit jus divinum³. Si alter conjugum in hæresin prolabitur, vel alia ratione professioni Christianæ fidei renuntiat⁴. Si alteruter in morbum incidit contagiosum; si maritus atrociter sævit in uxorem; si denique sine periculo vitæ & salutis una esse nequeunt. In Francia *judex secularis* cognoscit, sive de adulterio criminaliter agatur, sive de sævitiis atrocibus, sive de morbo contagioso. Femina actrix pendente lite sequestranda est vel a pa-

rentibus, vel in monasterio, vel in alio loco tuto & honesto⁵. His casibus separari possunt conjuges a thoro & mensa; sed renubere non possunt. Redire enim queunt, simulatque consentiunt. Durante separatione sunt in eo statu, quo conjuges, altero absente vel ægrotante, esse solent.

- 1) C. 4. 5. X. de convers. conjug. 2) C. 2. eod.
3) Matth. V. 32. XIX. 9. 4) C. 2. 7. X. de divort.
5) C. 8. 13. X. de restit. spoliar.

IX. SOLUTO per mortem matrimonio, superstes conjux ad secunda, immo ad ulteriora vota, transire potest, quoniam Apostolus, hujus auctor libertatis, illimitate loquitur¹. Ut ne femina quidem annum luctus observare teneatur². Sed viduæ ad secunda vota properantes non iterum benedictionem nuptialem h. e. preces super sponsa fundendas, nanciscuntur, quam una vice impetrasse sufficit³. Ante omnia autem constare debet de morte prioris mariti vel uxoris idoneis auctoritatibus; alias nulla vel longissimi temporis præscriptio, nec causa ignorationis secunda vota excusabit⁴.

Matrimonio iteratur.

- 1) I Cor. VII. 8. 39. 2) C. 4. 5. X. de sec. nupt.
3) C. 1. 2. eod. 4) C. 19. X. de sponsal.

X. MAGNI refert etiam in vita civili, ad statum liberorum quoque nosse, quo die quisque baptizatus, quo nuptus sit. Qua de causa ex præscripto canonum¹ & juris nostri² Pastoribus solemne est, liberorum, quos baptizant, nomina certis libris notare, quibus inscribitur natalis, nomen infantis, pa-

quomodo probetur?

rentum, parentum lustricorum & duorum testium. Idem fit in conjugatis, quorum & quatuor testium nomina consignantur: nec alias matrimonii promissiones, præter eas, quæ scriptæ sunt, judici audire licitum. Sunt & libri, quibus nomina morientium, addito die mortis & sepulturæ, inscribuntur. Qui libri, si ex præscripto legum consignantur, plenam vim probandi habent in omnis generis tribunalibus.

1) *Concil. Trident. sess. 24. c. 1. 2.*

2) *Statut. 1539. stat. Bles. art. 181.*

Sacra-
menta
sancte ha-
benda.

XI. CETERUM de sacramentis generatim notandum, validitatem eorum non a fide & virtute ministri pendere, licet magis consentaneum sit, ut hi digni sint ministerio. Sed minister tamen intentionem habere debet, sacramentum conferendi, h. e. serio peragere debet, saltem externe, actus ab Ecclesia imperatos: nam de occultis & interioribus non judicamus mortales¹. Inter administrandum populus lingua vernacula de natura sacramenti deque caerimoniis erudiendus est². Quæ institutio actioni juncta mire auget reverentiam & devotionem. Administer habet saltem unum clericum assistentem, qui respondeat precibus caerimoniarumque partem peragat. Ubi clerici desunt, laici, veluti in pagis ludimagistri, id faciunt.

1) *De consecrat. dist. 4. c. 25. 26. Concil. Trid. sess. 7.*

c. 11. 12. 2) *Consil. Trid. sess. 24. Ref. c. 7.*

